

Doelstellingen thema gezondheid en ziekte 13 juni 2017

1. De leerling formuleert zijn eigen ervaringen op het gebied van gezondheid en ziekte.
2. De II verwoordt hoe in de Bijbel over ziekte wordt gesproken.
3. De II bespreekt enkele genezingsverhalen uit het OT en NT.
4. De II bespreekt verschillende opvattingen en gebruiken in verband met ziekte en genezing die in christelijke kerken voorkomen.
5. De II verwoordt enkele ontdekkingen in de medische wetenschap.
6. De II bespreekt de vraag hoe steun gegeven kan worden aan mensen die lijden.

Bij doelstelling 1

Deze doelstelling wil de ruimte geven aan leerlingen om zich rekenschap te geven van hun eigen ervaringen met dit moeilijke en vaak ingrijpende thema. Met de leerlingen kan gesproken worden over periodes van ziekte die zij mogelijk zelf of mensen in hun omgeving doorgemaakt hebben, bepaalde medische moeilijkheden waarmee zij nog altijd geconfronteerd worden, en mogelijk ook bepaalde vragen die bij hen leven over het gevaar dat sommige ziekten opleveren. Een onderwerp dat ook ter sprake gebracht kan worden, is in hoeverre bepaalde (lichamelijke) beperkingen als 'ziekte' beschouwd moeten worden.

Bij doelstelling 2

We staan met de leerlingen stil bij gedeelten uit de Bijbel die met dit onderwerp verband houden. We willen zien hoe de Bijbel over ziekte spreekt: welke ziekten worden genoemd en wat wordt erover gezegd? We bespreken ziekte als gevolg van de gebrokenheid van de schepping en in hoeverre ziekte en schuld met elkaar in verband staan.

Bij doelstelling 3

Bij deze doelstelling denken we na over de rol die genezing van ziekte in de Bijbel speelt. We merken op dat genezingen in veel Bijbelverhalen voorkomen en dikwijls de betekenis hebben van een teken. Voorbeelden hiervan zijn enkele wonderen van Mozes en de genezingen van de profeten Elia en Elisa. Heel prominent zijn de talrijke genezingen van Jezus en de genezingen in het boek Handelingen. Met de leerlingen denken we na over de bedoeling hiervan.

Bij doelstelling 4

Over de betekenis van ziekte en genezing lopen de opvattingen binnen de kerken uiteen. Met de leerlingen bespreken we het Rooms-katholieke sacrament van de ziekenzalving en de wonderen die aan Maria en de heiligen worden toegeschreven. We bespreken het belang dat vooral aan voorbede wordt gehecht in veel reformatorische en evangelische kerken. Ook gaan we in op de grote plaats die genezing inneemt in de prediking en samenkomsten van sommige pinkstergemeenten. Hierbij kunnen we ingaan op de mogelijke spanning tussen gebedsgenezing en een medische behandeling.

Bij doelstelling 5

De leerling neemt kennis van het bestaan en de ontwikkeling van de medische wetenschap. We bespreken de bijzondere benadering van ziekte en genezing vanuit wetenschappelijk oogpunt. De leerlingen staan stil bij enkele baanbrekende medische ontdekkingen en vernieuwingen, maar ook bij de beperkingen van de geneeskunde.

Bij doelstelling 6

Leven met een ziekte of een lichamelijke beperking is vaak zeer moeilijk en plaatst iemand voor diepgaande persoonlijke vragen. Met de leerling denken we na over de vraag op welke manier we met mensen in nood moeten omgaan. We denken na met de leerlingen over de samenhang die vaak ten onrechte gezien wordt tussen ziekte en schuld.

Een mogelijke bijkomende doelstelling: De ll bespreekt enkele vragen omtrent orgaandonatie.

Dit is geen doelstelling van dit thema maar kan aan bod komen in geval de leerling(en) bijzondere belangstelling voor dit specifieke aspect van het thema ziekte en gezondheid hebben (bijv. vanwege het volgen van de richting verzorging)

Een bijzondere vorm van ondersteuning van zieken is bloed geven en organen afstaan voor transplantatie. In een les moet hierover in de eerste plaats correcte informatie gegeven worden. Er kunnen ook morele vragen leven: heeft iemand de plicht om dit te doen of juist niet?

Enkele websites (februari 2017):

Rodekruis.be

Overlevendoorgeven.be

Vhla.be/orgaan.html

Werkblad 1: Getuigenissen - jong en ziek zijn

Hieronder vind je drie verhalen van jonge mensen die met een aandoening zijn geconfronteerd. Lees elk verhaal en onderstreep wat je opvallend vindt.

Plotseling ziek

Chaira was net 18 jaar toen er bij haar kanker werd ontdekt. Dat was een keiharde klap, maar het bracht haar ook veel: "Ik geniet nu echt veel meer van het leven."

Achttien jaar was ik geworden. Ik had net mijn rijbewijs gehaald. Er zat een plekje op mijn kaak dat steeds ging bloeden en dat werd een zwelling, dus zei de tandarts dat ik even naar de kaakchirurg moest. Na wat onderzoek bleken er kwaadaardige cellen in mijn kaak te zitten. Dat moest er 'effe' uit worden gehaald, vertelden ze me heel nonchalant. Toen ik in het ziekenhuis kwam, viel ineens het woord 'kanker'.

Pas op de terugweg naar huis kwam het binnen: dit gaat over mij. Vanaf toen ging het in sneltreinvaart. Een week later volgden MRI-scans, puncties, röntgenfoto's, de hele rataplan. Weer een week later ging ik onder het mes. Ik kreeg overal voorrang, want die kwaadaardige tumor in mijn kaak moest er zo snel mogelijk uit, net als een stuk kaakbot en een paar kiezen. Het was een heftige operatie en kon mijn mond amper nog opendoen. Mijn lippen waren tien keer zo dik, niet echt charmant."

Buiten adem

"Ik moest opnieuw leren eten. Dat was een enorme strijd. Over een boterham deed ik een uur. Ik had trek en wilde eten, maar het lukte gewoon niet. In een week tijd viel ik zeven kilo af, dus kreeg ik flesjes met voeding. Er volgde nog een operatie, omdat het weefsel rondom mijn kaak nog niet helemaal gezond was. Doordat ik weinig voedsel binnenkreeg, had ik bijna geen energie. Liep ik een klein stukje, dan was ik al buiten adem. Ik sliep heel veel en kon twee maanden niet naar school.

Dat ik kanker kreeg was voor mij een enorme klap en ik ben keihard stilgezet. Ik heb wel eens gedacht: 'Waarom laat God dit gebeuren?'. Mensen vragen wel eens of ik boos ben op God. Dat ben ik zeker niet. Ook ben ik nooit bang geweest om dood te gaan. Dat ik zo snel kon worden behandeld, dat ik ontzettend veel kaartjes kreeg, dat geen van mijn vriendinnen me lieten vallen, dat ik na de operatie niet bestraald hoefde te worden en dat ik best snel ben hersteld: ik zie het als tekenen dat God voor mij zorgt. Er zit nog een heel groot gat in mijn mond en ik heb een prothese die ik vaak moet schoonmaken, dus ik word er nog dagelijks mee geconfronteerd. Gelukkig wordt het gat in mijn kaak dit jaar dichtgemaakt."

Huilend in de auto

"Toen ik uit het ziekenhuis werd ontslagen zat ik huilend in de auto terug naar huis, omdat ik zo genoot van alles wat ik om me heen zag: de natuur, herfstbladeren aan de bomen, een roofvogel die over de auto vloog, de paarden langs de weg. Ik weet niet waarom ik deze rotziekte moest krijgen, maar ik besef dat het heel anders had kunnen aflopen.

Het klinkt misschien gek, maar ik ben dankbaar dat ik dit heb meegemaakt. Het heeft me zo veel gebracht. Ik ben nog weleens onzeker over mijn gezondheid en raak sneller in paniek als ik iets voel, maar ik geniet echt veel meer van de kleine dingen van elke dag. Dat is wat ik andere jongeren graag wil meegeven: neem het leven niet zoals het is, maar besef hoe mooi het is. Wees jezelf, doe wat je energie geeft, geniet van het leven. Snuif eens een keer extra die lucht op, geniet van die regendruppels op je huid.

Op Opwekking wordt 'Our God' van Chris Tomlin vaak gezongen. De woorden 'And if our God is with us, than what can stand against' hebben nu een hele andere betekenis voor mij gekregen. Ik heb zoiets van: kom maar op, de kanker is overwonnen, God staat achter me. Hij is bij me en sleurt me er doorheen. Hij weet wat het beste voor me is en wat er voor me klaarligt. Daar houd ik me aan vast." (Beam-Magazine 19 februari 2016)

Bespreek met elkaar:

Wat raakt jou in dit verhaal?

Ken jij mensen die ook kanker gekregen hebben?

Leren leven met een beperking

Na een jaar lang solliciteren als werk-leer-operatieassistent, werd Maarten (22) aangenomen. De droom kwam uit, maar niet voor lang. Twee maanden later werd hij blind aan zijn rechteroog. Hoe blijf je op God vertrouwen als alles om je heen zwart wordt?

"Mijn ogen zijn nooit goed geweest. Als 2-jarig jongetje kreeg ik de vraag van mijn moeder of ik die mooie luchtballon ook zag. Ik zag niets. Op het consultatiebureau kwamen ze erachter dat ik min 3 had. Door de jaren heen werd dat alleen maar slechter tot zelfs min 23 en 24.

De avond voor de eerste operatie dacht ik dat de symptomen – ik zag wazig met één oog – kwamen door vermoeidheid. Onderweg op de fiets naar het ziekenhuis zag ik al niets meer met mijn rechteroog. 'Gelukkig ben je op tijd. De gele vlek, het centrum van het netvlies, heeft nog niet losgelaten', zei de oogarts toen."

Zeker 8 kilo spieren

"Na die spoedoperatie reageerde ik vrij nuchter, bijna nonchalant: na twee weken wilde ik weer aan het werk, ik was al vaker geopereerd aan mijn ogen en deze keer zou het ook wel goed komen. Als ik deze opleiding met succes zou afronden, zou ik namelijk operatieassistent in het leger worden. Ik was al begonnen met trainen. In twee maanden kwam ik 8 kilo aan spieren aan. Achteraf waren het de twee beste maanden van mijn leven."

"Na mijn tweede operatie moest ik tweemaal een week lang, iedere dag 6 uur per dag met mijn hoofd voorover liggen. Er was namelijk lucht in mijn oog achtergelaten. Ik heb wat games gespeeld met mijn buik zo op de bank. Toch liet mijn gele vlek los, maar zelfs tijdens de daaropvolgende inwendige operatie was ik rustig. Waarschijnlijk door alle gebeden? Na die gebeurtenis zag ik alleen nog silhouetten."

Luie Amerikaan

"Inmiddels was ik 10 kilo afgefallen en was ik de spieren waarvoor ik zo hard had getraind, allemaal kwijt. Ik mocht niet sporten en zat veel binnen. Het licht buiten was te fel voor mijn ogen. Straks word ik nog zo'n luie, dikke Amerikaan die alleen maar in zijn hol leeft, dacht ik."

"Van mijn werk kreeg ik het advies dat ik goed moest uitrusten om te herstellen, maar na een paar weken moest ik op gesprek komen. 'Sorry, we willen niet met jou verdergaan', klonk het. 'Kan ik volgend jaar niet opnieuw beginnen?' vroeg ik nog. 'Nee, het is einde verhaal. Je moet op zoek naar iets anders.' Eenmaal in de trein stortte ik helemaal in. Alles wat ik had, was in een keer weg. Mijn gezondheid ging slecht, ik had permanente beschadiging aan mijn ogen en mijn toekomstperspectief was weg. Wat nu?"

U bent een God die geneest, waarom geneest u mij niet?

"Ik stelde de vraag die iedereen zou stellen: waarom?! Waarom geeft u mij deze baan op zo'n mooie manier – ik heb er zelfs in de kerk een getuigenis over gegeven – en neemt u me dat allemaal weer af? In de Bijbel staat: 'God geeft en God neemt, geprezen zij zijn naam.' Maar wat heb ik gedaan dat mij dit overkomt?"

"Ik begon te twifelen. Voordat ik begon te solliciteren, zei ik: 'Heer God, ik leg mijn leven in uw handen, als dit is wat u wilt, laat dat dan zien. Ook als het niet zo is.' Na de operaties dacht ik: oké, operatieassistent is het dan niet, maar waarom hebt u er niet voor gezorgd dat ik na de eerste operatie geen complicaties kreeg? U bent een God die geneest, waarom geneest u mij niet?"

"Ik worstel. Iets wat je verliest, weegt altijd zwaarder dan iets wat je wint. Intussen ben ik mijn hele zicht kwijt aan mijn rechteroog. Mijn grootste angst was altijd om arbeidsongeschikt te worden. Dat ben ik nu. Ik krijg een uitkering en dat is heel moeilijk te accepteren. Al mijn vrienden om me heen zijn aan het studeren."

Geknakt riet

"Nee, het is echt niet gemakkelijk om mijn handicap te accepteren. Dat kost tijd. Toch weet ik: God moet ergens zijn, ook al ervaar ik hem niet. Soms zwijgt God; zoals hij ook deed in het leven van Jezus. Jezus weet als geen ander hoe het is om verlaten te zijn. Daar put ik kracht uit. Net als het verhaal van Job en Johannes de Doper. Wat ik leerde van deze twee personen is dat God niet is gemaakt voor ons; wij zijn gemaakt voor God." (Beam-Magazine 13 november 2016)

Welke vragen houden Maarten bezig?

Wat denk jij hiervan?

Psychisch lijden

Joshua de Muynck (23) heeft lange tijd last gehad van psychische klachten. Hij zag het leven niet meer zitten, maar inmiddels krabbelt hij weer op. "God helpt me erdoorheen."

"Ik ben op dit moment aan het herstellen van manie, een psychische stoornis. Ik heb een hele poos heftige last gehad van hevige vermoeidheid, slaapproblemen en psychische klachten. Ik had geen overzicht meer over de gewone dingen. Op sommige momenten zag ik het leven niet meer zitten. Ik had het idee dat ik niks waard was en niks meer kon."

"Tijdens die periode kreeg ik tekenen van God, van zijn trouw en liefde. Ik luisterde iedere ochtend en avond een CD waarom een predikant zei: *'Onze hulp is in de Naam van de Heere die de hemel en de aarde gemaakt heeft, die trouw is tot in eeuwigheid en nooit loslaat het werk dat Zijn hand begon.'*" Ik had daar echt veel aan. Soms had ik de neiging om het uit te schreeuwen naar God: als U er bent, doe hier dan iets aan! Dan lag ik in bed te huilen, omdat ik er zo doorheen zat."

"Gelukkig ben ik nu weer herstellende. Er zijn drie dingen die me er doorheen helpen: mijn geloof, praten met een psycholoog en alles van me afschrijven. Ik voel me beter dan eerst, maar nog steeds kwetsbaar. Ik heb me altijd anders gevoeld. Op de middelbare school werd ik gepest. Zelfs nu hoeft er maar iets te gebeuren of ik kan een portie janken. Misschien moet ik daar mijn hele leven mee dealen."

"Ik wil God blijven vertrouwen, dat is ook mijn tip aan anderen die soortgelijke dingen meemaken. En praat erover met mensen, zoals een psycholoog. Dat helpt een hele hoop." (Beam-Magazine 11 juni 2016)

Welke problemen heeft Joshua?

Wat vind je van de manier waarop hij hiermee omgaat?

Wat zou je moeten of kunnen doen als je zijn vriend of familie van hem was?

Werkblad 2: De Bijbel over ziekte

In de Bijbel wordt veel gesproken over ziekte. Enkele ziekten of aandoeningen die we tegenkomen zijn onvruchtbaarheid (Sara, Rebekka en Rachel), blindheid (Izaäk), melaatsheid (Mirjam, Naäman, Azarja/Uzzia) en zweren (de zesde plaag, Job).

In het Nieuwe Testament lezen we ook over blindheid en melaatsheid, maar daarnaast ook over een meer bijzondere aandoening als bloedverlies (Marcus 5:25-34), en meermaals over verlamming (Matth. 9:1-8, Johannes 5:1-18, Handelingen 3:1-10, 14:8-18).

Ziekte staat vaak in direct verband met zonde:

Mirjams melaatsheid (Numeri 12:10) en de melaatsheid van Uzzia (2 Kronieken 26:16-21) zijn sprekende voorbeelden.

Maar dit verband is er soms ook juist niet: Job is daarvan een duidelijk

voorbeeld (Job 2) en ook bij de blindgeborene (Johannes 9) hadden zelfs zijn ouders geen schuld aan zijn aandoening.

Zoek het verhaal van de blindgeborene eens op in de Bijbel: welke reden noemt Jezus wel voor zijn blindheid? Wat zou Jezus daarmee bedoelen?

O God wil laten zien dat Hij bepaalt wat met mensen gebeurt,

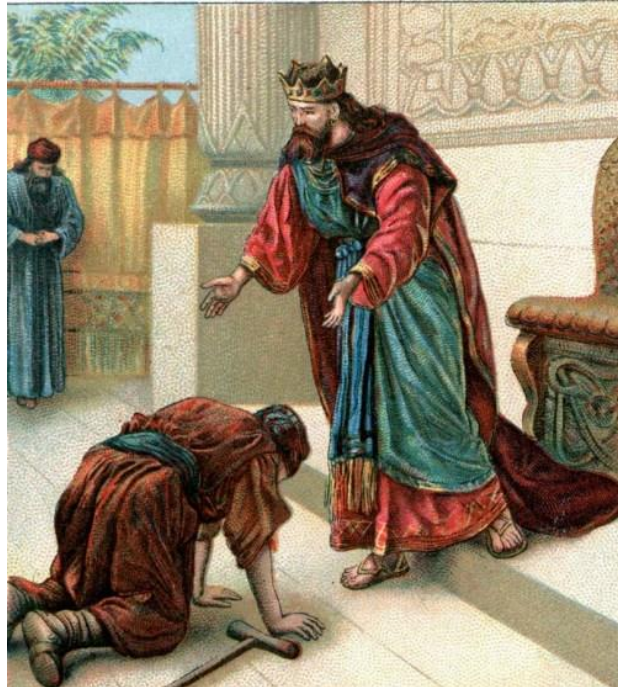
O God wil in zijn leven een wonder doen,

O God krijgt eer als mensen blijven geloven zelfs als zij ziek zijn

Ziekte staat in de Bijbel niet altijd in verband met een bepaalde geestelijke toestand. Jakob was oud en 'ziek' (Genesis 48:1), Mefiboseth was gehandicapt geraakt door een ongeval (2 Samuël 4:4), Elisa was ziek voor hij stierf (2 Koningen 13:14-21), Daniël was uitgeput en 'ziek' (Daniël 8:27).

Ook in het Nieuwe Testament lezen we over ziekte zonder dat dit veroorzaakt is door een zonde: Paulus (Galaten 4:13), Epafroditus (Filippenzen 2:27) en Trofimus (2 Timotheüs 4:20) waren ziek.

We lezen dan ook over Lucas als geneesheer (Colossenzen 4:14) en treffen zelfs een bescheiden medisch advies aan (1Timoteüs 5:23).

Het verhaal van Mefiboseth:

"Er was nog iemand uit de familie van Saul. Dat was Mefiboset, de zoon van Jonathan. Mefiboset kon niet goed lopen. Want toen hij vijf jaar oud was, had hij een ongeluk gehad. Dat kwam zo: Zijn verzorgster had gehoord dat Saul en Jonathan in het gebied Jizreël gedood waren. Daarom wilde ze vluchten, en ze tilde Mefiboset op. Maar doordat ze haast had, liet ze hem vallen. Vanaf toen kon Mefiboset niet meer goed lopen." (2 Samuël 4:4,5)

Wat was er met Mefiboset gebeurd? Kon hij daar iets aan doen?

Zoek eens op hoe koning David met hem omgaat (2 Samuël 9:7). Zegt ons dat iets over hoe wij ziekte moeten beoordelen?

Het verhaal van Epafroditus

"Jullie hebben Epafroditus naar mij toegestuurd. Hij kwam mij helpen met alles wat ik nodig had. Jullie hebben gehoord dat hij ziek was. Hij was inderdaad ziek, en hij is bijna gestorven. Maar God had medelijden met hem. Ik stuur hem nu zo snel mogelijk naar jullie toe." (Paulus in Filipp. 2:25-28)

Wat had Epafroditus gedaan voor Paulus? Wordt een verklaring voor zijn ziekte gegeven? Om welke reden werd hij genezen?

Opdracht:

Ziekten die vaak genoemd worden in de Bijbel zijn blindheid en melaatsheid. Lees onderstaande beschrijvingen. Hoe ernstig zijn deze ziekten en wat kan er vandaag aan gedaan worden?

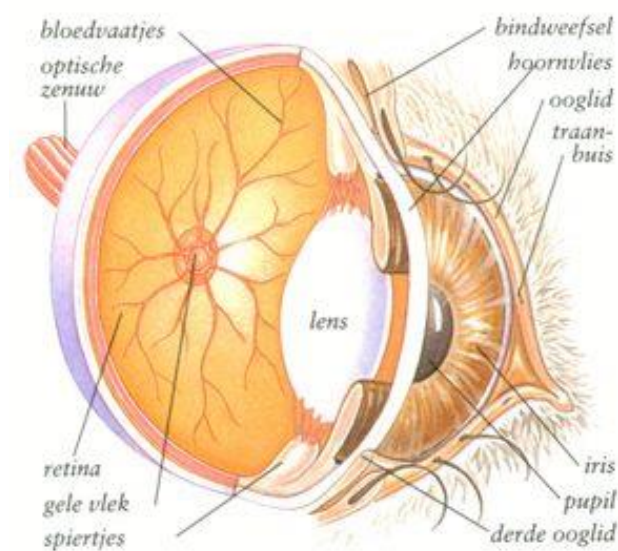
Wat zijn de oorzaken van blindheid?

Om te kunnen zien moeten de lichtstralen door het hoornvlies en de lens het netvlies (retina) kunnen bereiken. De cellen van het netvlies moeten intact zijn. Van hieruit worden de signalen door de oogzenuw naar de hersenschors in het achterhoofd vervoerd. Als hier ergens iets misgaat, kan er blindheid ontstaan. Als het hoornvlies door een ontsteking troebel is geworden, bereiken de lichtstralen het netvlies niet.

Allerlei ontstekingen kunnen dit veroorzaken, vroeger gebeurde het ook door bacteriën die baby's tijdens de bevalling in hun ogen gekregen

hadden. Tegenwoordig worden bij alle pasgeboren baby's de ogen hiertegen gedruppeld.

Over de hele wereld gezien is **trachoom** de belangrijkste oorzaak van blindheid. Het is een virusinfectie van het bindvlies en het hoornvlies. Als een hoornvlies geheel troebel geworden is, kan het eventueel getransplanteerd worden.

Wordt de druk van de oogvloeistof te hoog, dan kan ook blindheid ontstaan. Deze aandoening heet **glaucoom**. De oorzaak is een te grote aanmaak of slechte afvoer van de oogvloeistof. Als het tijdig ontdekt wordt en er nog geen onherstelbare schade is aangericht, kan de oogdruk met oogdruppels en

medicijnen op peil gehouden worden. Soms kan door een operatie de afvoer verbeterd worden.

Op oudere leeftijd is een belangrijke oorzaak van blindheid **cataract of staar**. Hierbij wordt de structuur van de ooglens onregelmatig waardoor de lichtstralen er minder makkelijk door kunnen. Patiënten hebben het gevoel door matglas of tussen spaken door te moeten kijken. Als de staar helemaal uitgegroeid is, kan de lens operatief verwijderd worden. Om hierna goed te kunnen zien, moet een kunstlens geïmplantéerd worden of een heel sterke bril gedragen worden.

Plotselinge blindheid aan een oog kan ontstaan **als het netvlies loslaat**. Dit is een ernstige toestand die snel behandeld moet worden. Meestal wordt het oog geopereerd waarbij getracht wordt het netvlies weer aan de wand te plakken. (bron: menselijk-lichaam.com)

Kon vroeger iets tegen blindheid gedaan worden?

Wat is er vandaag mogelijk?

Wat is melaatsheid?

De ziekte die in de Bijbel melaatsheid of (in de Nieuwe Bijbelvertaling) 'huidvraat' wordt genoemd, wordt vaak gelijkgesteld met **lepra**. In de vertalingen van het Oude Testament wordt het Hebreeuws *tsara'at* vertaald als melaatsheid of huidvraat maar zal het echter in de meeste

gevallen niet om lepra gaan: lepra werd waarschijnlijk pas in de 4e eeuw v.Chr.

meegenomen vanuit het Verre Oosten. Waarschijnlijk wordt met *Tsara'at* (letterlijk: *plaag*) een schimmelachtige aandoening bedoeld.

Lepra is een besmettelijke [ziekte](#) die wordt veroorzaakt door de **leprabacterie**

([Mycobacterium leprae](#)). Besmetting treedt op door ademhaling, hoesten en niezen. Hierdoor worden [bacteriën](#) verspreid en kunnen zo bij anderen weer binnendringen via neus en keel of via huidwondjes. De meeste mensen zijn van nature resistent tegen de bacterie en zullen dus na

besmetting de ziekte niet ontwikkelen. De bacterie ontwikkelt zich zeer langzaam waardoor de incubatieperiode, de tijd voor de besmette persoon ziekteverschijnselen gaat tonen, zeer lang kan zijn: normaal tussen 2 tot 6 jaar, maar het kan oplopen tot 20 jaar. Buiten het menselijk lichaam kan de bacterie niet overleven.

Lepra komt voor in verschillende vormen. Bij de minst erge vorm zal de patiënt bleke, donker omrande huidvlekken vertonen met een beperkte gevoelloosheid. Maar deze vorm van lepra kan vanzelf genezen. Een behandeling deze vorm van lepra duurt 6 maanden.

Bij de ernstigste vorm van lepra kan het afweersysteem van de patiënt de bacterie niet onder controle houden. Nu ontstaan er op veel plaatsen vlekken en knobbels op de huid waarbij het [zenuwstelsel](#) wordt aangetast, zodat de patiënt op die plaatsen niets meer voelt. Voeten, benen en gezicht gaan opzwellen.

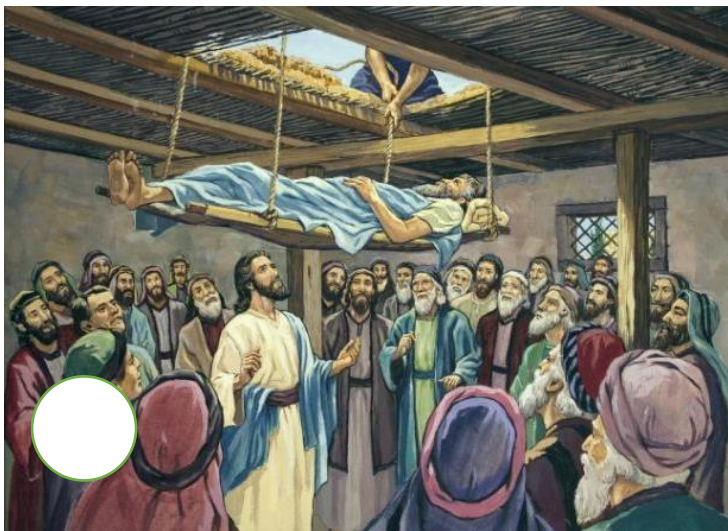
Vaak worden ook het neuskraakbeen en de neusslijmvliezen aangetast. Door aantasting van de spieren van de oogleden kan de patiënt die niet meer sluiten. Zo kan er een infectie ontstaan die tot blindheid kan leiden. Interne organen zoals de lever, nieren en zenuwstelsel zullen op hun beurt aangetast worden en uitvallen, waardoor de patiënt uiteindelijk overlijdt. Een volledige behandeling van deze vorm duurt 2 jaar.

In de jaren veertig wordt Dapsone als middel tegen de leprabacterie ingezet, sinds de jaren tachtig werkt men met een combinatie van geneesmiddelen. Lepra kan nu genezen worden. Maar veel leprapatiënten zijn al blijvend verminkt en verstoten uit hun gemeenschap. Daarom is ook goede sociale nazorg nodig, zodat de leprapatiënt na zijn genezing weer kan integreren in de maatschappij die hem eerder verstoten heeft. (bron o.m. wikipedia – tekst aangepast)

Waarvoor kunnen mensen lepra krijgen? Wat kan er vandaag aan worden gedaan? Welke gevolgen ondervinden mensen die genezen zijn vaak toch nog?

Werkblad 3: Genezing in de Bijbel

Opdracht: Welke verhalen herken je?

- a. De genezing van de verlamde bij de tempelpoort (Handelingen 3:1-10)
- b. De genezing van de zoon van de weduwe van Sarfath (1 Koningen 17:17-24)
- c. De genezing van Naäman (2 Koningen 5:1-27)
- d. De genezing van de verlamde in Kapernaüm (Marcus 2:1-12)

Wat betekenen de genezingen in de Bijbel?

Hier zie je drie bijbelgedeelten die de bedoeling van genezingen verklaren.

2 Koningen 5:15 "Daarna ging Naäman terug naar de profeet Elisa, met al zijn dienaren. Hij zei tegen hem: 'Nu weet ik zeker dat de God van Israël de enige God in de hele wereld is.'"

Wat heeft zijn genezing aan Naäman duidelijk gemaakt?

- O Dat hij een goede man is**
- O Dat Elisa een echte profeet is**
- O Dat alleen de God van Israël echt bestaat**

Mattheüs 11:2-5 "Johannes de Doper zat in de gevangenis. Hij hoorde over alle dingen die Jezus deed. Hij stuurde een paar van zijn leerlingen naar Jezus toe met een vraag. Ze vroegen: 'Bent u de messias die zou komen? Of moeten we wachten op iemand anders? Jezus zei tegen hen: 'Ga terug naar Johannes. En vertel hem alles wat je hier hoort en ziet: Blinde mensen kunnen zien. Mensen die niet konden lopen, lopen rond. Mensen met een huidziekte zijn weer beter. Dove mensen kunnen horen. Dode mensen leven weer. En arme mensen horen het goede nieuws.'"

Wat lieten de genezingen van Jezus duidelijk zien?

- O Jezus is de beloofde Messias**
- O Jezus maakt meer indruk dan Johannes**
- O Jezus zal Johannes bevrijden**

Handelingen 3:12 "Toen zei Petrus: 'Israëlieten, waarom zijn jullie zo verbaasd? En waarom kijken jullie zo naar ons? Het komt niet door onze kracht of door ons geloof dat deze man nu kan lopen. Het komt door Jezus.'"

Wat kon iedereen zien door de genezing in de tempel?

- O Petrus is een apostel**
- O Jezus is de Redder**
- O De tempel is een heilige plaats**

Een moeilijke vraag: Waarom lees je in de Bijbel over genezing maar wordt niet iedereen beter?

Veel christenen hebben zich altijd weer afgevraagd waarom zij zoveel moesten lijden.

Paulus schrijft vanuit de gevangenis in Rome een brief aan de christenen in Filippi, in Griekenland.

“Wij kiezen niet voor het aardse, maar voor het hemelse leven. Want wij verwachten uit de hemel onze redder, de Heer Jezus Christus. Hij heeft de macht gekregen over alles en iedereen. Hij zal onze zwakke lichamen veranderen, hij maakt ze zo schitterend als zijn eigen lichaam.” (Filippenzen 3:20-21)

In een andere brief gebruikt Paulus een mooie vergelijking:

“Want dit weten wij: op het moment dat de aardse tent waarin wij wonen, wordt afgebroken, krijgen wij een gebouw van God in de hemel, niet gemaakt door mensenhanden, een eeuwig huis.” (2 Corinthiërs 5:1)

Welke twee soorten van leven noemt Paulus?

Welk leven geeft Jezus ons? Welke eigenschap heeft het? Waarmee vergelijkt hij dit leven?

Welk leven zien wij in ons lichaam? Welke eigenschap noemt Paulus? Waarmee vergelijkt hij het?

Genezing is al een stukje van het huis mogen zien, terwijl we nog in de tent wonen.

Een christen leeft twee levens tegelijk:

"God heeft ons zijn Geest gegeven om ons zijn kinderen te maken. En als Gods kinderen bidden wij: 'Abba, Vader!' Wij horen bij Christus. Nu moeten we nog lijden, net als Hij. Maar straks zullen we voor eeuwig leven, samen met Hem." (Romeinen 8:15-17)

In de Bijbel zien we hoe soms over het ene leven en soms over het andere gesproken wordt. Bespreek met elkaar over welk leven in de volgende Bijbelgedeelten gesproken wordt, het 'aardse leven' of het 'hemelse leven'. Onderstreep 'tent' of 'huis' (of misschien alletwee!).

"Drie keer heb ik de Heer gesmeekt mijn pijn weg te nemen. Maar de Heer zei tegen mij: 'Ik ben goed voor je. Meer heb je niet nodig. Want alleen iemand die zwak is en lijdt, kan aan iedereen laten zien hoe machtig Ik ben.'" (2 Corinthiërs 12:8-9)

tent / huis

"Allemaal hebben wij de kracht van de heilige Geest gekregen. Daarmee moeten we elkaar helpen. Sommigen van ons kunnen wijze woorden spreken. Anderen hebben veel kennis. Sommigen hebben een heel sterk geloof. Anderen kunnen zieke mensen beter maken. En allemaal door die ene heilige Geest!" (1 Corinthiërs 12:7-9)

tent / huis

"Timotheüs, je moet niet alleen water drinken. Drink ook een beetje wijn. Dat is goed voor je maag, en het helpt tegen de ziektes die jij regelmatig hebt." (1 Timotheüs 5:23)

tent / huis

"Als je ziek bent, roep dan de leiders van de kerk bij je. Zij moeten voor je bidden, en wat olie over je heen gieten. Daarbij moeten ze de naam van onze Heer Jezus Christus uitspreken. Dankzij hun geloof en hun gebed zal je gered worden. De Heer zal je beter maken." (Jacobus 5:15)

tent/ huis

Lees het getuigenis van Rogier. Welk stukje van zijn verhaal past bij 'tent' en welk stukje bij 'huis'?

Het is niet de eerste, ook niet de tweede, maar de derde keer dat er bij Rogier (26) kanker is geconstateerd. En toch blijft hij nuchter. Rogier: "Ik heb de strijd om antwoord te krijgen op al mijn vragen opgegeven. Dat geeft rust."

"Het was rond Pasen 2007, dat ik voor het eerst iets voelde in mijn nek. Ik was 17 jaar. De huisarts dacht dat ik opgezette lymfeklieren had door een verkoudheid. Totdat de knobbel in mijn nek ineens zo groot werd als een tennisbal. Er werd groot alarm geslagen en ik moest meteen door naar het ziekenhuis, waar ik op de afdelingen 'hematologie' en 'oncologie' belandde. Termen waar ik nog nooit van had gehoord als naïeve 6 vwo-er. Heel geleidelijk kreeg ik in de gaten dat het goed mis met me was en dat het met kanker te maken had.

Tijdens mijn eindexamens had ik mijn eerste chemo. Gelukkig was die vrij licht, waardoor ik weinig bijwerkingen had. Ik werd wel kaal en kreeg wat concentratieproblemen, maar ik sloot al mijn vakken voldoende af. Ik heb wel gedacht: waarom dit? Waarom ik? Waarom nu? Gelukkig was de prognose goed. Natuurlijk, ik had kanker en het was ernstig, maar het was goed te behandelen. Overal om me heen werden gebedsgroepjes opgericht. Eén plus één was twee, natuurlijk zou ik genezen."

Weer aan de chemo

“Dat gebeurde. Ik ging studeren voor burgerlijk ingenieur met de specialisatie verkeerskunde. Maar toen ik was afgestudeerd en ik een jaar had gewerkt bij een aannemer, kwam de kanker terug. Dat was in juni 2014. Ik moest weer aan de chemo, dit keer gevolgd door een autologe stamceltransplantatie. Dat wil zeggen dat mijn stamcellen werden ingevroren, mijn hele immuunsysteem werd verwijderd, waarna mijn stamcellen weer werden teruggeplaatst. Weer die spanning en weer die existentiële vragen. Opnieuw werd er heel veel voor mij gebeden en opnieuw werd ik beter.

De dokters hadden tegen me gezegd: als je deze behandeling hebt gehad, komt het niet meer terug. Komt het wel terug, dan heb je een groot probleem. Dus toen ik twee maanden geleden wakker werd doordat ik merkte dat er weer iets in mijn nek zat, raakte ik in complete paniek. Ik dacht letterlijk: nu ga ik dood. Waar de prognose de eerste twee keren hoopvol was, is dat nu echt heel anders. Op dit moment heb ik chemo's om de ziekte onder controle te houden en ik wacht op een donor voor nog een stamceltransplantatie. Ik heb nog een lange weg te gaan en mijn toekomst staat helemaal niet vast.”

Huisje, boompje, beestje

“Je bent er zo nuchter over, zeggen mensen wel eens tegen me. Natuurlijk heb ik nog wel mijn angstmomenten. En inderdaad, je hoort op deze leeftijd nog niet na te denken over de dood. Het is soms echt frustrerend. Leeftijdsgenoten zijn bezig met huisje, boompje, beestje, ik woon nog thuis omdat ik verzorging nodig heb. Ik kan niet solliciteren, want ik kan elk moment een zware behandeling ingaan. Mijn leven staat op pauze.

Toch heb ik de strijd om antwoord te krijgen op al mijn grote levensvragen opgegeven, want dat putte me uit. Mijn geloof in God en het Evangelie bieden mij perspectief en geven mij rust in de vragen die onbeantwoord blijven. Doordat ik veel over het leven en de dood lees en nadenk, wordt het bekend terrein voor me.

Pas hoorde ik het liedje 'Treur niet', met daarin de tekst 'Proost op het leven en treur niet om mij'. Ik dacht: wat een leegte, wat een geestelijke armoede. Alsof de dood alleen maar een bron van treurnis kan zijn. Denk eens aan mensen als Moeder Theresa en Gandhi. Zij zijn overleden, maar nog steeds zijn ze een bron van inspiratie en levenskracht voor velen. Dat is voor mij het hoogste dat je kunt bereiken. Een bron van inspiratie zijn, ook na je dood.”

(Beam-Magazine 18 maart 2016)

Werkblad 4: christelijke kerken en genezing

De Rooms-katholieke kerk

Vanuit het voorschrift de zieken te zalven ontwikkelde zich het oliesel als 'sacrament', d.w.z. een middel waardoor de genade van God wordt overgedragen. De priester kan zieken bezoeken en met olie en een gebed vertroosten: zij ontvangen dan Gods kracht, soms daadwerkelijk tot genezing, anders om de dood moedig tegemoet te gaan. Het oliesel wordt gewoonlijk alleen bediend op het sterfbed.

In het volksgeloof werden aan allerlei heiligen genezingen toegeschreven.

Wondertekenen zijn een voorwaarde in de katholieke theologie om een gelovige als heilige te erkennen en in veel gevallen gaat het daarbij om genezingen. Bidden tot deze heiligen en zeker een bedevaart naar een aan hen gewijde kapel of kerk kan dan ook genezing bewerkstelligen. In het bijzonder op de plaatsen waar Maria verschenen is, kan een gelovige bidden om genezing.

Noem een nabijgelegen bedevaartsoord.

De reformatorische en evangelische kerken

Er is veel aandacht voor voorbede: bidden voor de zieken in de dienst of samenkomst en bij hen thuis of in het ziekenhuis.

In sommige kerken past men ook de ziekenzalving toe. Meestal wordt het gezien als een vorm van bemoediging.

Belangrijk is vooral het gesprek met de zieken waarbij ook steeds uit de Bijbel wordt voorgelezen.

Ken je een Bijbelgedeelte dat vaak met zieken wordt gelezen?

De pinkstergemeenten

In de pinkstergemeenten wordt genezing gezien als een deel van de verlossing die Jezus ons gebracht heeft.

Een belangrijk bijbelvers is Jesaja 53:4 en 5, "Onze ziekten heeft Hij op zich genomen en door zijn striemen hebben wij genezing ontvangen."

De opdracht aan de apostelen om te prediken en te genezen (Mattheüs 10:5-8) wordt dan ook gezien als een opdracht aan de gemeente vandaag.

Aan wie overtuigd is van zijn of haar gave van genezing wordt in de diensten en in evangelisatiesamenkomsten veel ruimte gegeven. Veel evangelisten zijn tevens gebedsgenezers.

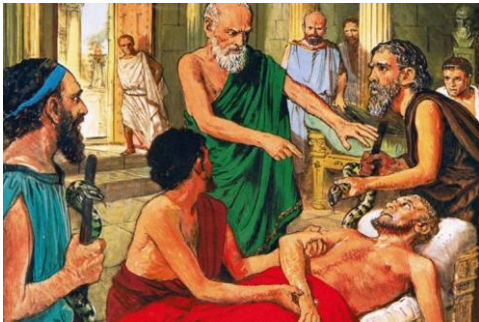
Ken je predikers die genezingssamenkomsten houden?

Bij welke kerk/groep kerken horen onderstaande afbeeldingen, denk je?

Werkblad 5: de geneeskunde: de medische wetenschap

Onderstreep de bijdragen die aan de geneeskunde geleverd werden en doe de quiz!

De Oudheid: de eerste geneesheren

De hedendaagse geneeskunde heeft zijn wortels in het oude Griekenland en Rome. Bekend zijn de arts Hippocrates, afkomstig van het Griekse eiland Kos (460-370 v.Chr) en Romeinse arts Claudius Galenus (131- ca 216 n.Chr). Hun geschriften dienden tot na de Middeleeuwen als basis voor de

geneeskunde in Europa. Zij schreven ziekten vooral toe aan een verstoring van het evenwicht tussen verschillende lichaamsvloeistoffen (o.m. bloed en gal). Van Hippocrates is de eed overgeleverd die artsen nog steeds afleggen en die hen verplicht hun kennis steeds tot welzijn van hun patiënten in te zetten.

De nieuwe tijd: onderzoek van het menselijk lichaam

Van groot belang voor de geneeskunde is het ontstaan van de moderne wetenschap die gebaseerd is op waarneming en experimenten. Baanbrekend was het werk van Andreas Vesalius (geboren als Andries van Wesel in Brussel, 1514-1564) die anatomisch onderzoek deed en hierop voor het eerst een beschrijving van de menselijke anatomie baseerde (1543 'Zeven boeken over de bouw van het menselijk lichaam').

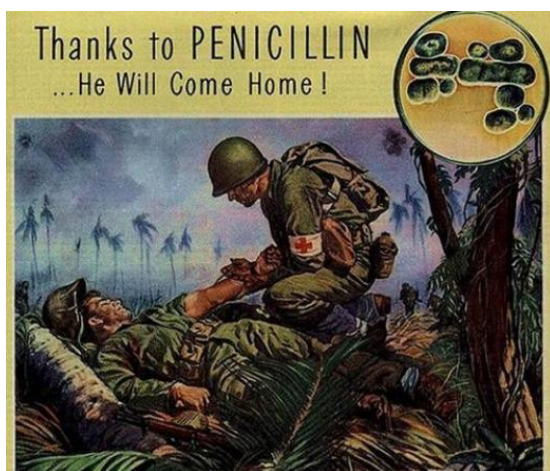

Onderzoek naar oorzaken van ziekte

Een andere belangrijke ontdekking werd gedaan door Antonie van Leeuwenhoek (1632-1723) die met zijn microscoop voor het eerst eencelligen en bacteriën zichtbaar maakte. Later werd bekend dat deze microben de oorzaak van veel ziekten zijn. Deze ontdekking is vooral toe te schrijven aan Louis Pasteur (1822-1895) die ook een methode uitvond om ziektekiemen in voedingsmiddelen onschadelijk te maken (kortstondig verhitten: 'pasteuriseren').

Ontdekking van nieuwe methoden van behandeling

Andere mijlpalen in de ontwikkeling van de medische wetenschap en de geneeskunde zijn de ontdekking van het belang van hygiëne bij wondverzorging (1847 Ignaz Semmelweis in Wenen en 1865 Joseph Lister in Londen) en de ontdekking van de 'röntgenstraling' (1895), door Wilhelm Röntgen (1845-1923), waardoor het mogelijk werd het lichaam van patiënten nog voor een operatie te onderzoeken.

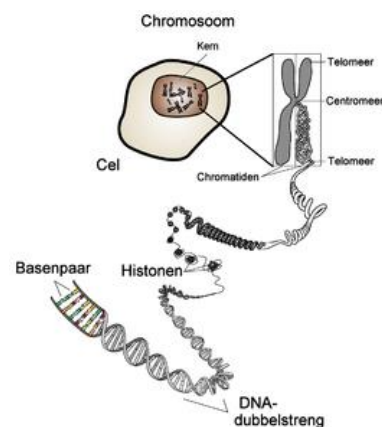

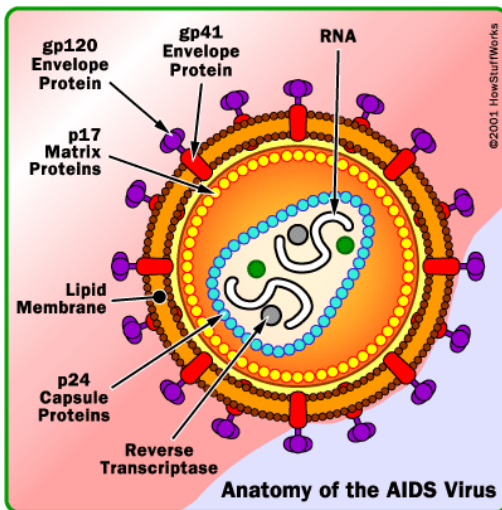
Ontdekking van geneesmiddelen

Het wetenschappelijk onderzoek en de medische techniek hebben in de 20^e eeuw een hoge vlucht genomen. Van groot belang is de ontdekking van antibiotica (penicilline) door Alexander Fleming (1881-1955) in 1928. Hierdoor werd de behandeling van infectieziekten veel doeltreffender.

Meer kennis over het menselijk lichaam

Meer recent is het inzicht in genetica: veel ziekten hebben hun oorzaak in bepaalde 'genen', eenheden van het 'DNA' of de chromosomen van elke cel, die de ontwikkeling van het menselijk lichaam bepalen. Het was de Amerikaanse microbioloog James Watson (geboren in 1928) die deze ontdekking deed.

Onderzoek naar oorzaken en behandeling van ziekten

Tegenwoordig wordt veel onderzoek gedaan naar de oorzaak en behandeling van ziekten als kanker, neurologische aandoeningen zoals parkinson en alzheimer, en virusziekten zoals aids. Ondanks het feit dat bepaalde ziekten inmiddels sterk teruggedrongen (difterie, tuberculose) of zelfs verdwenen zijn (pest, pokken), blijven er nog zeer grote uitdagingen op het gebied van de geneeskunde bestaan.

Quiz:

Wie was de uitvinder van de penicilline?

- a. Andreas Vesalius
- b. James Watson
- c. Alexander Fleming

Welke ontdekking deed Louis Pasteur?

- a. Het aidsvirus
- b. Microben als ziekteverwekkers
- c. De menselijke anatomie

Wat zijn röntgenstralen?

- a. Stralen om inwendige foto's te nemen
- b. Stralen om het lichaam vrij te maken van ziektekiemen
- c. Stralen om kanker te behandelen

Wat is DNA?

- a. Een medicijn tegen alzheimer
- b. De drager van erfelijke eigenschappen
- c. Een nieuw virus

Werkblad 6 Wat kun je doen voor een zieke?

Houd contact!

Een bezoek brengen, eens bellen, een kaart sturen betekent veel!

Helpen

Iemand die ziek is, heeft soms ook praktische problemen. Bied je hulp aan.

Moed geven

Beter worden kost soms tijd en moeite. Sommige zieken moeten zich ook op een ander leven instellen. Spreek iemand moed in!

Voor iemand bidden.

Bidden betekent heel veel voor een zieke en zeker ook het gebed van anderen.

Wat je beter niet doet..

Iemand medische raad geven.

Iemand zeggen dat hij te weinig gelooft.

Lang tegen iemand praten.

Blijven als er ander bezoek komt.

Ongevraagd voor iemand bidden.

Ga eens na in de getuigenissen van Chaira, Maarten, Joshua en Rogier op welke manier zij (niet) gesteund werden.

Wat zou jij doen als zij jouw vrienden waren?

GEDICHT: Een woord van zes letters

De broer van Aniek (22) heeft kanker. Ze mailde BEAM dit rake gedicht, over het woord van zes letters dat zoveel verdriet teweeg brengt.

*Een woord van zes letters
Zo klein en toch ook groot
De een die overleeft het
De ander die gaat dood*

*Een woord van zes letters
De onzekerheid tegemoet
Vechten voor je leven
Omdat je nu eenmaal moet*

*Een woord van zes letters
Door chemo nu kaal
De mensen in je omgeving
Het raakt ze allemaal*

*Een woord van zes letters
Brengt veel verdriet teweeg
Een achtbaan van emoties
Geen oorzaak dat je het kreeg*

*Een woord van zes letters
We kennen het allemaal
Wordt vaak gebruikt als scheldwoord
Dat is toch niet normaal*

*Een woord van zes letters
Raakt de mensen om ons heen
Laat hen weten dat je aan ze denkt
Dan staan ze niet alleen*

Aniek Scholten (22) komt uit Amstelveen in Nederland, studeert Psychomotorische therapie en Bewegingsagogie en houdt van voetballen, piano en gitaar spelen. Ze schreef dit gedicht omdat haar broer kanker heeft. Beam-Magazine 4 april 2016